

Augustus 2023

Q&A voor wethouders gemeenten Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht

1 Wat is eigenlijk een Geopark? En specifiek dit Geopark?

Een Geopark is een gebied met bijzondere aardkundige, ecologische en cultuurhistorische kenmerken en waarden. Water en bodem zijn leidend; water is hoofdthema. Het gebied omvat de hele Heuvelrug, Eemland, Vechtstreek en Kromme Rijnstreek, totaal ca 100.000 ha.

In een Geopark zijn Geosites te vinden. Dit zijn bijzondere plekken waar genoemde kenmerken en waarden samenkomen en goed zichtbaar en te beleven zijn. Een Geo-site vertelt de verhalen over het ontstaan, waarom het zo geworden is en hoe we daar duurzaam mee om kunnen gaan. Educatie staat daarbij centraal. Een Geopark kan vanwege haar kenmerken en waarden een internationale kwalificatie door Unesco aanvragen/verkrijgen.

Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht heeft ruim 1 miljoen bewoners. De stichting is voortgekomen uit initiatief van burgers uit de regio's en heeft een Bestuur, een Maatschappelijke en Wetenschappelijke Adviesraad en een Strategisch Beraad. Meer dan 75 Partners, o.a. natuurorganisaties, waterschappen, gemeenten, en Universiteit Utrecht, ondersteunen de stichting.

2 Wat is het doel? Waarom willen we een Geopark?

Het doel is bewustwording bij bewoners en gebruikers van ontstaan en samenhang tussen aardkundige, ecologische en cultuurhistorische waarden en het water en van inzicht in hoe wij als mensen met het gebied omgaan. Bewustzijn en kennis vormen de basis voor toekomstgerichte oplossingen.

Waarom? Omdat het Geopark de aandacht vestigt op de bijzondere kenmerken en waarden van onze leefomgeving. Door deze te (h)erkennen wordt het bewustzijn daarvan verhoogd hetgeen zal bijdragen aan een duurzamer omgaan met onze bewoners, gebruikers, ondernemers, beheerders en bezoekers van het gebied. Door desbetreffende overheden en grondeigenaren worden geselecteerde Geosites die de verhalen illustreren beschermd.

Met het delen van de verhalen over ontstaan en ontwikkeling levert het Geopark een positieve bijdrage aan gemeenten, waterschappen en provincies door groter bewustzijn bij bewoners en gebruikers en zal het Geopark het draagvlak voor duurzame ontwikkeling vergroten. Het Geopark doet dit o.a. met de uitgaven van publicaties van Ontdekkaarten, Informatieboekjes en Publieksboek, het organiseren van excursies, het houden van presentaties, de ontwikkeling van lespakketten, de uitgave van nieuwsbrieven, de website www.geoparkhgv.nl en via sociale media. Bewustzijn van de wordingsgeschiedenis van het gebied, van de relatie tussen bodem, natuur, cultuurhistorie en het water - vormt de basis voor duurzame oplossingen voor de toekomst. Zo kan het Geopark burgers, boeren, terreinbeheerders en overheden met elkaar verbinden.

3 Welke wet- en regelgeving hoort daar bij? Kan het gebied (deels) "op slot" gaan?

Er komt (i.t.t. bij Werelderfgoed!) géén extra wet- en regelgeving. De regie ligt lokaal bij de desbetreffende overheden en gebiedseigenaren. Onafhankelijk onderzoek, verricht door VBK, in opdracht van de provincies, bevestigt dit. Het gebied gaat dus niet "op slot"; er komt geen hek omheen.

4 Wat zouden globaal de kosten zijn van een Unesco-gekwalificeerd Geopark?

Uitgaande van de toekomstige kosten van het Unesco erkende Geopark de Hondsrug van 460.000,- per jaar zouden de kosten voor ons Geopark zijn: per provincie 115.000/jaar en voor 23 gemeenten per inwoner 0,25 euro/jaar.

Globaal, gebaseerd op de financiële huishouding van Unesco-Geopark De Hondsrug:

- + Inkomsten en uitgaven Hondsrug 380.000,-/jaar (cijfers 2021)
- + Uitgangspunt voor 2025 bij ons: 20% extra = 460.000,-/jaar
- + Bijdrage van beide provincies 50% = 230.000,-, dus per provincie 115.000,-/jaar.
- + Bijdrage van de 23 gemeenten ook 230.000,-; dus per inwoner: 0,25 euro/jaar.

NB De kosten voor ons Geopark zijn zeker minder, omdat hier al zoveel gedaan is.

Uitgangspunt: 23 bijdragende gemeenten met in totaal 1.065.000 inwoners (vanwege de ligging Utrecht, Houten en Veenendaal voor de helft meegenomen; Ronde Venen en Renswoude niet).

5 Wat zijn de voor- en nadelen van deze kwalificatie?

Voordelen: (h)erkenning van de bijzondere kenmerken en waarden van onze leefomgeving, bewustwording van de relatie tussen bodem, water en cultuur, duurzamer gedrag en bijdrage aan de ontwikkeling van een duurzame toekomst.

Nadelen: vrees voor toch deels op slot gaan (al ontkent onafhankelijk onderzoek dit); en vrees voor meer en niet duurzaam toerisme.

Voordelen:

- + (H)erkenning van alle bijzondere kenmerken en waarden van onze leefomgeving,
- + Bescherming van Geosites om de verhalen van het gebied te bewaren en te laten zien,
- + Meer bewustzijn bij burgers, boeren, ondernemers, terreinbeheerders en duurzamer gedrag

Nadelen:

- + Vrees voor deels op slot gaan, al wordt dit door onafhankelijk onderzoek door VBK ontkend en
- + Vrees voor aanzuigende werking op toeristen, al is toerisme op zich geen doel, hooguit duurzaam toerisme.

6 Waarom een Unesco-kwalificatie? Kunnen we ook zonder die kwalificatie?

We zijn eigenlijk nu al een Geopark. De internationale Unesco-kwalificatie zou extra erkenning betekenen, het gebied extra waarde en een keurmerk geven en meer mogelijk maken v.w.b. educatie en verbinding van burgers, boeren, terreinbeheerders en overheden.

7 Hoe is de relatie met Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug?

Er is overlap van gebied en er zijn overlappende doelstellingen, dus samenwerking is logisch en nodig en vindt al plaats. Informatie delen, samenwerken, geen dubbel werk doen.

Verschillen zijn dat het Geopark een burgerinitiatief is, nu ca 5 x groter is, naar meer waarden kijkt (onder en boven de grond) en van onderop wordt opgebouwd, met veel maatschappelijk draagvlak.

8 Wat moet/gaat er nu verder gebeuren?

Lopende projecten: Publieksboek, Animatie-video en Gouden Boekje.

Nieuwe projecten: aanpassen lijst Geosites, Educatie, bezoekscentra en info/borden.

Doorwerken aan de vervolmaking van het Geopark door:

- + De lijst van 41 Geosites evalueren en completeren, afgestemd met de gemeenten en provincies
- + Educatieve materialen ontwikkelen en verspreiden/aan de man/vrouw brengen
- + 3 Bezoekerscentra helpen inrichten, met aandacht voor alle aspecten van het Geopark en
- + Met Partners/grondeigenaren/terreinbeheerders nagaan welke info/borden aan te passen en
- + Ondernemers, zoals boeren en bedrijven in het gebied, meer betrekken.